

УДК 342.95 (477)

Олексій Кравчук,кандидат юридичних наук,
доцент Академії муніципального управління

ПРОБЛЕМИ КЛАСИФІКАЦІЇ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ДЕРЖАВНОЇ І КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЯК ОБ'ЄКТІВ УПРАВЛІНСЬКОГО ВПЛИВУ

У статті йдеться про проблеми класифікації юридичних осіб державної і комунальної власності (державних і комунальних підприємств, установ, організацій) за формою фінансування. Обґрунтовується важливість зазначення форми фінансування в установчих документах таких юридичних осіб. Стверджується, що належність юридичної особи до бюджетної установи чи її діяльність на засадах госпрозрахунку є однією з вихідних ознак, що мають визначатися власником при її створенні. Зроблені висновки і пропозиції щодо вдосконалення законодавства.

Ключові слова: управління майном, юридична особа, державні підприємства, комунальні підприємства, форма фінансування, госпрозрахунок, бюджетна установа, бюджетне фінансування.

У державній та комунальній власності територіальних громад перебувають суб'єкти господарювання різних форм фінансування, в т. ч. підприємства, госпрозрахункові і бюджетні організації, установи, які отримують бюджетні кошти.

Відповідно до ст. 6 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV (далі — Закон про бухоблік) регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється Міністерством фінансів України, яке затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності; порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в банках встановлюється Національним банком України відповідно до цього Закону та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку; порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності про виконання бюджетів та госпрозрахункових операцій бюджетних установ — встановлюється Державним казначейством України відповідно до законодавства.

При здійсненні управлінської діяльності з управління майном державної і

комунальної власності, закріпленого за державними і комунальними підприємствами, організаціями, установами, виникають практичні проблеми, що обумовлюються невизначеністю та неоднозначністю застосування у законодавстві та на практиці категорії «господарський розрахунок» («госпрозрахунок») при розмежуванні юридичних осіб, заснованих на державній і комунальній власності, на бюджетні і госпрозрахункові. З огляду на важливе значення такого розмежування для обліку державного та комунального майна, забезпечення контролю за його наявністю, збереженням та ефективним використанням, його дослідження має важливе значення як для практичної діяльності з реалізації розглядуваної функції державного та комунального управління, так і для науки адміністративного права.

Розв'язання зазначених проблем сприяє вирішенню загальної наукової проблеми адміністративно-правового регулювання відносин щодо управління майном державної та комунальної власності, зокрема класифікації об'єктів управління. Наукові дослідження засад розмежування державних і комунальних підприємств, організацій, установ як об'єктів управлінського впливу на бюджетні та госпрозрахункові — відсутні в

сучасній науковій юридичній літературі. Окремі аспекти діяльності госпрозрахункових і бюджетних юридичних осіб розглянуті в працях учених-економістів Н. І. Вацик, В. О. Кравченка, Н. З. Мачуги, О. А. Рявчика [1] та інших.

Розгляду зазначених проблем та пошуку оптимальних шляхів їх вирішення присвячена пропонована стаття.

Засади діяльності юридичних осіб державної і комунальної власності

Відповідно до ч. 5 ст. 22, ч. 1 ст. 24, ч. 2 ст. 55 Господарського кодексу України (далі — ГК) держава реалізує право державної власності у державному секторі економіки через систему організаційно-господарських повноважень відповідних органів управління щодо суб'єктів господарювання, які належать до цього сектора і здійснюють свою діяльність на основі права господарського відання або права оперативного управління. Управління господарською діяльністю у комунальному секторі економіки здійснюється через систему організаційно-господарських повноважень територіальних громад та органів місцевого самоврядування щодо суб'єктів господарювання, які належать до комунального сектора економіки і здійснюють свою діяльність на основі права господарського відання або права оперативного управління. Суб'єкти господарювання реалізують свою господарську компетенцію на основі права власності, права господарського відання, права оперативного управління відповідно до визначення цієї компетенції у зазначеному Кодексі та інших законах. Суб'єкти господарювання—господарські організації, які діють на основі права власності, права господарського відання чи оперативного управління, мають статус юридичної особи, що визначається цивільним законодавством та ГК.

У ч. 3 ст. 73 та ч. 3 ст. 78 ГК передбачено, що майно державного унітарного підприємства перебуває у державній власності і закріплюється за таким підприємством на праві господарського відання чи праві оперативного управління; майно комунального унітарного підприємства перебуває у комунальній власності і закріплюється за таким підприємством на праві господарського відання (комунальне комерційне підприємство) або на праві оперативного управління (комунальне некомерційне підприємство).

Зазначимо, що легальне застосування терміна «некомерційне підприємство», на нашу думку, є необґрунтованим, адже лексичне тлумачення поняття «підприємство», що засновується на традиційному правовому розумінні, в т. ч. і такого, що впливає із законодавства, що діяло раніше, дає можливість пов'язати цей термін із поняттям «підприємництво» (тобто діяльність, що має на меті отримання прибутку), саме тому, на нашу думку, некомерційним підприємством бути не може.

Стаття 136 ГК визначає право господарського відання як речове право суб'єкта підприємництва, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим ним органом), з обмеженням правомочності розпорядження щодо окремих видів майна за згодою власника у випадках, передбачених цим Кодексом та іншими законами. Право оперативного управління визначається в ст. 137 ГК як речове право суб'єкта господарювання, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим ним органом) для здійснення некомерційної господарської діяльності, у межах, встановлених цим Кодексом та іншими законами, а також власником майна (уповноваженим ним органом).

Відповідно до ч. 2 ст. 135 ГК власник має право особисто або через уповноважені ним органи з метою здійснення підприємницької діяльності засновувати господарські організації, закріплюючи за ними належне йому майно на праві власності, праві господарського відання, а для здійснення некомерційної господарської діяльності — на праві оперативного управління, визначати мету та предмет діяльності таких організацій, склад і компетенцію їх органів управління, порядок прийняття ними рішень, склад і порядок використання майна, визначати інші умови господарювання у затверджених власником (уповноваженим ним органом) установчих документах господарської організації, а також здійснювати безпосередньо або через уповноважені ним органи у межах, встановлених законом, інші управлінські повноваження щодо заснованої організації

та припиняти її діяльність відповідно до цього Кодексу та інших законів.

За даними Держкомстату, станом на 1 липня 2009 р., кількість суб'єктів державної та комунальної власності (державних, казенних та комунальних підприємств, державних і комунальних організацій, установ, закладів), включених до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України становила 100,56 тис., або 8,1% від загальної кількості суб'єктів, включених до Єдиного державного реєстру [2].

Адміністративна процедура закріплення за комунальними підприємствами, організаціями, установами майна на праві господарського відання (оперативного управління) полягає у визначенні майна, яке підлягає передачі такому підприємству (організації, установі) як внесок власника (територіальної громади) до капіталу підприємства при його створенні або реорганізації [3].

Наділяючи державні і комунальні підприємства, організації, установи правом оперативного управління (господарського відання), держава або територіальна громада не передає таким суб'єктам право власності — їх майно залишається відповідно в державній або комунальній власності; зазначеним суб'єктам передається лише право реалізації відповідних повноважень власника — володіння, користування, розпорядження в установленому порядку та в установлених межах.

Відповідно державні і комунальні підприємства, організації, установи (юридичні особи), що використовують майно на праві господарського відання або оперативного управління, з одного боку, є суб'єктами управління майном державної та комунальної власності, оскільки здійснюють безпосередній управлінський вплив на таке майно, що закріплене за ними, а з іншого боку, ці юридичні особи є об'єктами такої власності (наприклад, згідно зі ст. 191 Цивільного кодексу України, підприємство є єдиним майновим комплексом, що використовується для здійснення підприємницької діяльності; підприємство як єдиний майновий комплекс є нерухомістю).

Отже, за державою або територіальною громадою зберігається право власності на майно, закріплене за державними і комунальними підприємствами, орга-

нізаціями, установами. Зазначене майно підлягає обліку і контролю.

Згідно зі ст. 3 Закону про бухгалтерський облік метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

Такими користувачами є держава та територіальна громада в особі відповідних органів і посадових осіб.

Національні стандарти та інші акти з питань організації бухгалтерського обліку

Незважаючи на те, що Закон про бухгалтерський облік визначає національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку (далі — П(с)БО) як нормативно-правовий акт, затверджений Міністерством фінансів України, який визначає принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що не суперечать міжнародним стандартам, на сьогодні П(с)БО регулюють питання бухгалтерського обліку і звітності лише для госпрозрахункових суб'єктів. 30 із 34-х досліджених П(с)БО, затверджених Мінфіном (крім П(с)БО 18, 20, 24, 25), передбачають, що вони не поширюються на бюджетні установи (П(с)БО 24 поширюється на відкриті акціонерні товариства, П(с)БО 25 — на суб'єктів малого підприємництва і представництва іноземних суб'єктів господарювання, які також не можуть бути бюджетними установами); 7 із 34-х П(с)БО (П(с)БО 2, 3, 4, 5, 16, 30, 33) — передбачають, що крім бюджетних установ вони не поширюються також і на банки (сфера дії двох П(с)БО (П(с)БО 18, 20) — залишається невизначеною) [4].

Наказом Міністерства фінансів України від 19.12.2006 р. № 1213 було затверджене Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності, що визначає методику відображення в бухгалтерському обліку активів та операцій, які мають особливий характер, зумовлений правовим статусом державного і комунального

майна та законодавчим регулюванням діяльності суб'єктів державного, комунального секторів економіки й управління об'єктами державної власності. Зокрема зазначеним Положенням регулюються питання облікової політики, деякі питання обліку активів, що належать до державної і комунальної власності, порядок розподілу їх прибутку. Проте стосується воно також лише підприємств, госпрозрахункових установ і організацій.

Таким чином, підприємства, госпрозрахункові організації та установи (в т. ч. і ті, що належать до державної і комунальної власності) ведуть бухгалтерський облік у порядку і складають фінансову звітність за формами, визначеними Міністерством фінансів України у національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку. Бюджетні організації і установи — ведуть облік у порядку і складають фінансову звітність за формами, що встановлюються Державним казначейством України.

Класифікація організацій та установ за формою фінансування

Серйозні практичні проблеми виникають при розмежуванні організацій і установ (органів, закладів) на бюджетні і госпрозрахункові. Відповідні правовідносини посідають важливе місце в механізмі правового регулювання управління майном державної та комунальної власності.

Ще академік А. В. Венедиктов визначав основні елементи госпрозрахунку таким чином: закріплення за підприємством певного комплексу основних і обігових коштів, оперативно-господарська самостійність підприємства, побудова на «еквівалентних» засадах його постачальницької та збутової роботи, самостійна відповідальність за всі господарські операції і «зацікавленість» в їх результатах [5].

Академік Л. К. Воронова зазначає, що бюджетні установи мають право витрачати одержані з бюджету кошти тільки на власні потреби і не можуть позичати кошти в будь-якій формі для своїх потреб і надавати кошти в борг юридичним і фізичним особам, якщо такі випадки не передбачені Законом про Державний бюджет [6].

Відповідно до п. 6 ч. 1 ст. 2 Бюджетного кодексу України бюджетна установа — орган, установа чи організація, визначена Конституцією України, а також установа чи організація, створена у встановленому порядку органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим чи органами місцевого самоврядування, яка повністю утримується за рахунок відповідно державного бюджету чи місцевих бюджетів; бюджетні установи є неприбутковими. З цього випливає, що юридична особа, яка частково фінансується не за бюджетні кошти, не може вважатися бюджетною установою. Проте з огляду на невизначеність у законодавстві поняття «повне фінансування за рахунок бюджету», на практиці все дещо інакше.

Значна кількість бюджетних установ надають платні послуги та отримують інші власні грошові надходження. Так, відповідно до даних фінансової звітності, серед 305 бюджетних установ, що належать до комунальної власності територіальної громади м. Києва, в першому півріччі 2009 р. 188, або 61,6% від їх загальної кількості, отримували кошти як плату за послуги, від господарської та виробничої діяльності, від реалізації та оренди майна.

Так, згідно з пп. 1.9 Інструкції про порядок використання і обліку позабюджетних коштів бюджетних установ та звітності про них, затвердженої наказом Головного управління Державного казначейства України від 11.08.1998 р. № 63, яка діяла до її скасування наказом Державного казначейства України від 04.06.2007 р. № 116, встановлювалися такі визначення: «Госпрозрахунок — діяльність, заснована на самоокупності та самофінансуванні; самоокупність — покриття витрат за рахунок власних доходів від реалізації товарів і послуг; самофінансування — здійснення розширеного відтворення за рахунок чистого прибутку без залучення бюджетних асигнувань та основних засобів і матеріальних цінностей, придбаних за цей рахунок». Позабюджетна діяльність бюджетних установ та організацій визначалася цією Інструкцією як «надання платних послуг, виконання робіт чи здійснення іншої діяльності, пов'язаної з основною діяльністю установ та організацій, доходи від якої спрямовані на здійснення видатків, передбачених в

єдиному кошторисі, і не мають на меті отримання прибутку». Тож доходи від надання платних послуг бюджетними установами раніше розумілися як «позабюджетні кошти» (зазначена термінологія використовувалася і в Положенні про порядок складання єдиного кошторису доходів і видатків бюджетної установи та організації, що було затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 16.02.1998 р. № 164), що також відображалися в кошторисі установи.

На сьогодні ж доходи бюджетних установ за платні послуги, що надаються ними, вважаються бюджетними коштами і належать до джерел надходжень спеціального фонду кошторису установи (п. 17 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 р. № 228).

Відповідна позиція була піддана критиці в науковій літературі. Так, Г. П. Єригіна, яка досліджувала правовий режим власних надходжень бюджетних наукових установ, робить висновок, що інформація про майно, залежно від економічної форми, якої воно набуває в процесі господарської діяльності — основні фонди, оборотні кошти, кошти, товари та ін., відображається в балансі або інших передбачених законом формах обліку в бюджетній установі як додаткове джерело фінансування, утримання та розвитку його матеріально-технічної бази і не повинне враховуватися в доходи державного бюджету. Вона зазначає, що економічна сутність дозволених законодавством платних послуг, названих власними надходженнями, які можуть надавати бюджетні наукові установи, полягає в тому, що їх склад збігається з видами їх основної діяльності; не менш важливі джерела фінансування наукових досліджень, ніж кошти державного бюджету, власні надходження бюджетних наукових установ відіграють дедалі важливішу роль як додаток до державного фінансування [7]. Наголосимо також, що джерелами власних надходжень бюджетних установ, у т. ч. наукових, окрім доходів від платних послуг, є також, наприклад, доходи від оренди відповідно державного і комунального майна, які по суті також не є бюджетними асигнуваннями.

Тож, незважаючи на те, що бюджетні

установи, які отримують такі власні надходження, хоча по суті і не повністю фінансуються за рахунок бюджету, однак їх не можна назвати і такими, що є госпрозрахунковими.

Така ситуація не зовсім вписується в нормативні рамки, окреслені Законом про бухгалтерський облік, наведені вище положення якого містять категорію «госпрозрахункові операції бюджетних установ» (ч. 4 ст. 6). Це, в свою чергу, суперечить вказаним положенням Бюджетного кодексу України, згідно з яким бюджетна установа повністю фінансується з бюджету [8].

Тож, на нашу думку, оскільки відповідно до практики, що склалася, бюджетні установи мають значні обсяги власних надходжень, у т. ч. від надання окремих платних послуг, і ці власні надходження плануються як кошторисні, включаються до складу загального фонду кошторису установи і вважаються бюджетними коштами, із Закону про бухгалтерський облік слід виключити норму, яка передбачає вживання категорії «госпрозрахункові операції бюджетних установ».

Навпаки існує значна кількість державних і комунальних підприємств і госпрозрахункових організацій, які, виконуючи державне чи комунальне замовлення, отримують за них бюджетні кошти безпосередньо від фінансових органів на підставі кошторисів, а також ті, що отримують трансферти (безвідплатні платежі) з бюджетів, що також вказує не на повний їх господарський розрахунок.

Значення і порядок визначення форми фінансування

Проте форма фінансування вказує на те, якими нормативними документами з бухгалтерського обліку і звітності мають керуватися ті чи інші юридичні особи — затвердженими Міністерством фінансів України чи Державним казначейством України, а отже, вирішення цього питання має важливе значення для забезпечення належного обліку за наявності та ефективного використання державного та комунального майна.

Відповідно до Інструкції по заповненню облікової картки Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України, затвердженої наказом Міністерства статистики України від 06.02.1996 р. № 34, в зазначеній картці передбачено

поле «Форма фінансування», в якому проставляється код виду фінансування: для бюджетних організацій — 1, для госпрозрахункових — 2, для організацій, які існують за рахунок членських внесків, — 3, для суб'єктів, що мають кілька видів фінансування, — 9» [9]. До 2003 р. в довідці з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України зазначалася форма фінансування (наказ Держкомстату України від 30.12.1999 р. № 428) [10], то після заміни форми довідки наказом Держкомстату від 23.05.2003 р. № 156 така інформація не зазначається [11].

Тож сьогодні визначити форму фінансування юридичної особи можна лише при вивченні її установчих документів. Як показує практика, форма фінансування державної чи комунальної організації, установи, закладу — далеко не завжди визначена його статутом (положенням). Проте відповідне питання, на нашу думку, має бути обов'язково передбачене в статутах і положеннях державних і комунальних підприємств, установ і організацій.

Як недолік необхідно відмітити широке застосування кошторисів бюджетних установ при плануванні і наданні коштів підприємствам і організаціям, що є одержувачами бюджетних коштів у контексті ст. 21 Бюджетного кодексу України. Таким суб'єктам бюджетні кошти мають виділятися не на підставі кошторисів, а відповідно до планів використання бюджетних коштів (п. 9 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ).

Господарський кодекс України вживає термін «некомерційна господарська діяльність» (гл. 5 ГК), згідно з якою некомерційне господарювання — це самостійна систематична господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання, спрямована на досягнення економічних, соціальних та інших результатів без мети одержання прибутку. Проте зазначене визначення не може вміщувати суто бюджетну форму фінансування оскільки згідно з ч. 3 ст. 52 ГК, не можуть здійснювати некомерційну господарську діяльність, зокрема, органи державної влади, органи

місцевого самоврядування. Ці суб'єкти є, як правило, бюджетними установами.

Висновки

За результатами проведеного аналізу можемо сформулювати висновки.

1. Важливе практичне і теоретичне значення має класифікація юридичних осіб за формою фінансування на бюджетні і госпрозрахункові, проте у зв'язку з розвитком ринкових умов господарювання, державні і комунальні підприємства, госпрозрахункові організації та установи нерідко отримують бюджетне фінансування, а бюджетні установи нерідко мають значні обсяги власних надходжень, що розмиває чіткість різниці між ними.

2. Належність юридичної особи державної чи комунальної власності до бюджетних установ чи госпрозрахункових суб'єктів (підприємств, організацій, установ) є однією з вихідних ознак, що мають визначатися при створенні юридичної особи.

3. З огляду на таке, при складанні та внесенні змін до установчих документів державних і комунальних підприємств, організацій, установ слід обов'язково передбачати форму їх фінансування (вказувати, чи є така юридична особа бюджетною установою, чи утворюється на засадах госпрозрахунку і самофінансування), що стане основним критерієм для застосування такою юридичною особою тієї чи іншої форми організації бухгалтерського обліку і звітності.

4. При внесенні змін до чинного законодавства варто доповнити ст. 57 Господарського кодексу України положенням, відповідно до якого установчі документи юридичної особи державної або комунальної форми власності мають містити інформацію про її форму фінансування (за рахунок бюджету або на засадах госпрозрахунку та самофінансування).

5. Удосконалюючи легальну термінологію, доцільно виключити із Господарського кодексу України термін «некомерційне підприємство», замінивши його за необхідності терміном «неприбуткова організація» або іншим науково обґрунтованим поняттям.

ПРИМІТКИ

1. Вацик Н. І. Облік і контроль госпрозрахункової діяльності закладів вищої освіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.00.09 / Н. І. Вацик ; Держ. академія статистики, обліку та аудиту держкомстату України. — К., 2008. — 18 с.; Кравченко В. О. Розвиток господарського розрахунку на підприємствах торгівлі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.00.05 / В. О. Кравченко ; ДНДІТГХ. — К., 1993. — 24 с.; Мачуга Н. З. Облік і контроль госпрозрахункової діяльності в державних медичних закладах: проблеми методики та організації (на прикладі лікувальних закладів України) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.06.04 / Н. З. Мачуга ; Львівська комерційна академія. — Л., 2001. — 19 с.; Рявчик О. А. Розвиток внутрішньогосподарських товарно-грошових і госпрозрахункових відносин в аграрному секторі економіки (теоретико-методичні і прикладні аспекти) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. екон. наук : 08.07.02 / О. А. Рявчик ; УААН ; Ін-т аграрної економіки. — К., 1994. — 49 с.
2. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Кравчук О. О. Адміністративно-правове регулювання комунального управління : дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.07 / О. О. Кравчук ; Нац. транспортний ун-т. — К., 2007. — С. 213.
4. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/>
5. Венедиктов А. В. Государственная социалистическая собственность / А. В. Венедиктов. — М.—Л., 1948. — С. 443—444.
6. Воронова Л. К. Фінансове право України : підруч. / Л. К. Воронова. — К., 2007. — С. 172.
7. Єригіна Г. П. Правовий режим власних надходжень бюджетних наукових установ : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.04 / Г. П. Єригіна ; НАН України ; Ін-т економіко-правових досліджень. — Донецьк, 2007. — С. 18.
8. Воронова Л. К. Зазнач. праця. — С. 172.
9. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
10. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
11. Податки та бухгалтерський облік. — 2003. — № 68.

Кравчук Алексей. Проблемы классификации юридических лиц государственной и коммунальной собственности как объектов управленческого воздействия.

В статье идет речь о проблемах классификации юридических лиц государственной и коммунальной собственности (государственных и коммунальных предприятий, учреждений, организаций) по форме финансирования. Обосновывается важность установления формы финансирования в учредительных документах таких юридических лиц. Утверждается, что принадлежность юридического лица к бюджетным учреждениям или его деятельность на основе хозрасчета является одним из исходных признаков, которые должны определяться собственником при его создании. Сделаны выводы и предложения по усовершенствованию законодательства.

Ключевые слова: управление имуществом, юридическое лицо, государственные предприятия, коммунальные предприятия, форма финансирования, хозрасчет, бюджетное учреждение, бюджетное финансирование.

Kravchuk Oleksiy. Problems of classification of legal entities of state and communal property as objects of managerial influence.

The article deals with the problems of classification of legal entities of state and communal property (state and communal enterprises, institutions and organizations) by the form of financing. The importance of the prescribing the form of financing in the constituent documents of such entities is substantiated. It is alleged that legal entity's belonging to the budgetary institutions or its activities on the basis of cost accounting is one of the primary features, which should be determined by the owner when it is created. Conclusions and suggestions for improving legislation are made.

Key words: property management, legal entity, public enterprises, communal enterprises, form of financing, economic accounting, budgetary institution, budgetary financing.